

Mustafa BİLİCİ
İzmir Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Anayasanın 98. ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96. Maddesi gereğince aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

M. Bilici
10/11/2025
Mustafa BİLİCİ
İzmir Milletvekili

Van Gölü havzasında yer alan Kırk Değirmenler bölgesi, Gürpınar Başbulak kaynağı ve Şamran Kanalı; binlerce yıllık su medeniyetinin ürünü, bölgenin tarımını ve ekosistemini besleyen hayati su varlıklarıdır. Kırk Değirmenler ve Şamran Kanalı'nı Koruma ve Yaşatma Derneği Başkanı Erdem Güngör ile Van Gölü Aktivistleri, özellikle Edremit çevresinde Şamran Kanalı'nda su akışının zaman zaman tamamen durduğunu, kanalın susuz ve sahipsiz bırakıldığını, bunun da Van'ın su rejimi ve ekolojik dengesi için ciddi tehdit oluşturduğunu belirtmektedir. Dernek açıklamalarında, VASKİ ve DSİ 17. Bölge Müdürlüğü'nün kaçak kullanımın yoğun olduğu eski hatlara su vermeye devam ettiği, kış aylarında ise fazla suyu Şamran Deresi ve Kanalı'na kontrolsüz biçimde yönlendirerek su israfına, altyapı tahribatına ve tarihi mirasın zarar görmesine yol açtığını ifade etmektedir. Bu tablo, Van Gölü havzasında Şamran Kanalı ve Kırk Değirmenler gibi tarihi su yapılarının hem ekolojik hem kültürel boyutlarıyla birlikte ele alındığı bütüncül bir havza yönetim planına duyulan acil ihtiyacı ortaya koymaktadır.

Bu bilgilendirme ışığında:

1-Van Gölü havzasında, Şamran Kanalı ve Kırk Değirmenler bölgesinin de içinde bulunduğu alanları kapsayan güncel bir "havza yönetim planı" veya "bütüncül çevre koruma planı" var mıdır? Varsa bu plan hangi hedefleri, somut tedbirleri ve takvimi içermektedir?

2-Şamran Kanalı'nın kuruması, düzensiz su rejimi ve zaman zaman su akışının tamamen durması konusunda Bakanlığınıza veya il müdürlüklerinize yapılmış resmi şikayet, başvuru veya inceleme talepleri var mıdır? Varsa bugüne kadar hangi inceleme ve denetimler yapılmış, hangi sonuçlara ulaşılmıştır?

3-VASKİ ve DSİ 17. Bölge Müdürlüğü'nün, kaçak kullanımın yoğun olduğu eski hatlara su vermeye devam ettiği ve fazla suyu kış aylarında Şamran Deresi ve Kanalı'na yönlendirdiği iddiaları hakkında Bakanlığınızın yürüttüğü veya iştirak ettiği herhangi bir çevresel etki değerlendirmesi, soruşturma ya da denetim çalışması bulunmakta mıdır? Bu uygulamaların ekosistem, altyapı ve tarihi doku üzerindeki etkilerine ilişkin Bakanlığınızın tespitleri nelerdir?

4-Şamran Kanalı güzergahı ve Kırk Değirmenler bölgesinin, doğal sit alanı, hassas ekosistem, özel çevre koruma bölgesi veya benzeri bir koruma statüsü bulunmakta mıdır? Bu alanlarda yürütülen koruma, rehabilitasyon ve izleme çalışmalarının kapsamı ve bütçesi nedir?

5-Van Gölü havzasında iklim krizi, kuraklık ve yanlış su politikalarının birleşik etkisiyle ortaya çıkan su stresi ve ekosistem tahribatı dikkate alındığında; Bakanlığınızın Şamran Kanalı, Başbulak kaynağı ve çevresine yönelik özel bir iklim uyum programı, restorasyon projesi veya yeşil altyapı çalışması var mıdır?

6-Van Gölü Aktivistleri ve Kırk Değirmenler ve Şamran Kanalı'nı Koruma ve Yaşatma Derneği gibi yerel inisiyatiflerin hazırladığı rapor, saha gözlemi ve öneriler Bakanlığınız tarafından sistematik olarak değerlendirilmekte midir? Bu sivil toplum aktörleriyle düzenli bir istişare ve katılım mekanizması oluşturulmuş mudur?

Tel. : (0312) 4206056-57

Faks : (0312) 4202312

E-mail : mustafa.bilici@tbmm.gov.tr

Adres : TBMM Halkla İlişkiler Binası 2. Kat F Koridor Oda No: 224 06543-ANKARA